

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 10Pc/2/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6618200149
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Gibaľová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2018:6618200149.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Jankou Gibaľovou v právnej veci navrhovateľky: O. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXX/XX, XXX XX O., štátny občan Slovenskej republiky proti povinnému z platenia výživného: O. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. T., XXX XX L.N., štátny občan Slovenskej republiky, zast. JUDr. Erikou Mochackou, advokátkou, so sídlom T. G. Masaryka 14/A, 984 01 Lučenec, o zvýšenie výživného na plnoleté dieťa, takto

rozhodol:

I. Návrh navrhovateľky na zvýšenie výživného sa zamietá.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka návrhom doručeným Okresnému súdu Lučenec dňa 10.01.2018 žiadala zvýšenie výživného zo sumy 80,- Eur na sumu 180,- Eur, pričom uviedla, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 4P/7/215-35 zo dňa 27.02.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 13.03.2015, súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otcovi na maloletého K. G. zo sumy 40,- Eur na sumu 50,- Eur a na navrhovateľku O. G. zo sumy 60,- Eur na sumu 80,- Eur od 01.03.2015. Otec si plnil vyživovaciu povinnosť pravidelne, stalo sa len raz, že výživné neposlal vôbec a raz, že neposlal plnú sumu výživného. Maloletý K. navštevoval otca pravidelne asi do júla 2017, no nakoľko sa otec v letných mesiacoch oženil a chlapec mu odmietol ísť na sobáš, ich vzťahy sa narušili. Od tej doby chlapec otca nenavštevuje. Navrhovateľka otca nenavštevovala už dlhšiu dobu. Navrhovateľka je študentka tretieho ročníka Hotelovej akadémie v Brezne. Výživné, ktoré jej posielal otec, jej už nepostačuje na pokrytie jej potrieb. Mesačne platí za internát 28,- Eur a stravu 65,- Eur, cestovné do Brezna mesačne stojí 60,- Eur. Náklady na prax - oblečenie a cestovné stojí mesačne cca 60,- Eur. Matka navrhovateľky je zamestnaná ako chyžná v Rakúsku, kde pracuje na pracovnú zmluvu cez týždeň a soboty a nedele má voľno. Z práce prichádza v piatok večer. Navrhovateľka a jej maloletý brat sú v tom čase pri matkiných rodičoch a sestre. Bývajú vo vlastnom dvojizbovom byte, kde je zariadená obývací izba a detská izba a mesačné náklady sú v sume 189,- Eur. Matka prispieva navrhovateľke na náklady a preto navrhovateľka žiada, aby bola aj otcovi zvýšená vyživovacia povinnosť, nakoľko ešte 2,5 roka bude študovať.

2. Otec vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 31.01.2018 so zvýšením výživného nesúhlasil a žiadal návrh na zvýšenie výživného ako nedôvodný zamietnuť. Uviedol, že je zrejmé, že výdavky navrhovateľky potrebné na zabezpečenie jej nevyhnutných potrieb sú so zvyšujúcim sa vekom vyššie, avšak povinný z platenia výživného má za to, že pokiaľ navrhovateľka argumentuje tým, že má vysoké výdavky s bývaním, tieto výdavky by nemuseli byť v takejto výške, keby navštevovala rovnakú školu v blízkosti miesta trvalého pobytu, teda napríklad v Lučenci. Pri výbere strednej školy sa navrhovateľka a jej matka s otcom neradili. Povinný z platenia výživného pracuje ako robotník v spoločnosti O. v Lučenci s priemerným mesačným zárobkom cca 420,- Eur. Žije v trojizbovom byte s manželkou a jej synom

pochádzajúcim z jej predchádzajúceho manželstva. Byt nadobudli s manželkou ešte pred uzavretím manželstva do podielového spoluvlastníctva. Všetky náklady na bývanie, stravu a úver platí s manželkou v polovici. Manželka pracuje ako administratívna pracovníčka v spoločnosti O.-M., s.r.o. Mesačné výdavky povinného z platenia výživného predstavujú náklady na bývanie (voda, elektrina, nájom, rozhlas a TV) 100,- Eur, splátka stavebného úveru 50,- Eur, strava 120,- Eur, pohonné hmoty 70,- Eur, výživné na deti 130,- Eur (50,- Eur na maloletého syna K. a 80,- Eur na navrhovateľku), telefón, drogéria, ošatenie, poisťka 30,- Eur. Celkové výdavky povinného z platenia výživného prevyšujú jeho celkový príjem. Vzhľadom k uvedenému má za to, že rezerva na zvýšenie výživného tu nie je. Všetky uvedené výdavky sú nevyhnutné. Pokiaľ by súd mal za to, že výživné má prednosť pred ostatnými výdavkami, povinný z platenia výživného uvádza, že pokiaľ ide o splácanie úveru, tento bol poskytnutý za účelom zabezpečenia bývania. Zároveň uviedol, že návrh na zvýšenie výživného podala aj matka navrhovateľky vo vzťahu k ich spoločnému synovi, maloletému K.. Konanie prebieha na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 10P/3/2018, kde požaduje zvýšiť výživné zo sumy 50,- Eur na 150,- Eur. V obidvoch konaniach sa má teda zvýšiť výživné o 100,- Eur na každé dieťa, spolu o 200,- Eur mesačne. Po vyčíslení príjmov a výdavkov nie je v možnostiach povinného z platenia výživného platiť výživné požadované navrhovateľkou. Povinný z platenia výživného tiež uviedol, že s dcérou nemá žiadny vzťah. Po rozvode s matkou navrhovateľky sa otec intenzívne snažil o zachovanie citových väzieb medzi ním a dcérou. Chcel sa s ňou a maloletých synom K. pravidelne stretávať, kupoval im, čo potrebovali a chcel s nimi tráviť voľný čas. Po rozvode manželstva rodičov navrhovateľky sa otec s deťmi (maloletým K. a navrhovateľkou) stretával a mal s nimi dobrý vzťah. Matka to však nepodporovala a na deti vyvíjala nátlak a štvála ich proti otcovi. Situácia sa ešte zhoršila po tom, ako sa otec presťahoval z O. do Lučenca a začal žiť v partnerskom zväzku s terajšou manželkou. Neustálym znevažovaním otca pred deťmi a úmyselným marením styku detí s otcom dosiahla to, že sa deti priklonili na stranu matky a postupne sa začali otcovi odcudzovať. Matka robila neustále obštrukcie, keď mal otec určený styk s deťmi, čo viedlo k tomu, že v marci 2015 podal návrh na zmenu úpravy styku s deťmi, nakoľko chcel, aby s deťmi mohol tráviť čas aj počas prázdnin a sviatkov. Od rozvodu manželstva deti s otcom netrúvili ani jednej Vianoce, žiadne sviatky. Deti sa však na nátlak matky vyjadrili, že takúto zmenu nechcú. Otec preto zobral návrh späť. Postupom času navrhovateľka pod vplyvom matky vzájomné stretnutia s odporcom minimalizovala, čo viedlo postupne k tomu, že ich vzájomné vzťahy podstatným spôsobom ochladli. V súčasnej dobe s ňou otec nie je v žiadnom kontakte. Vzhľadom k uvedenému povinný z platenia výživného so zvýšením výživného nesúhlasí, nakoľko nenastala žiadna zmena pomerov odôvodňujúca zvýšenie výživného a pomery otca zvýšenie neumožňujú. Má za to, že pokiaľ mu navrhovateľka neprejavuje úctu ako otcovi, nie je ani v súlade s dobrými mravmi, aby požadovala od neho zvýšené výživné. Povinný z platenia výživného je jej otec a navrhovateľka ako dcéra je povinná aj v zmysle § 43 ods. 2 zákona o rodine svojmu otcovi prejavovať primeranú úctu a rešpektovať ho. Navrhovateľka ho nielenže nenavštevuje, ale ani mu nevolá, nekontaktuje ho a nezaujíma sa o jeho život.

3. Súd vykonal vo veci dokazovanie výsluchom navrhovateľky a povinného z platenia výživného, prečítaním potvrdenia Hotelovej akadémie Brezno o hodnotení žiačky, správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, vyjadrenia povinného z platenia výživného k návrhu na začatie konania, listinných dôkazov preukazujúcich mesačné výdavky navrhovateľky a povinného z platenia výživného, výpisov z listu vlastníctva, preukazujúcich vlastníctvo nehnuteľností otca a matky navrhovateľky, oznámenia Okresného dopravného inšpektorátu, spisu sp. zn. 4P/7/2017 a zistil tento skutkový stav:

4. Navrhovateľka pochádza z manželstva rodičov, ktoré bolo rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 12P/67/2013-31 zo dňa 16.07.2013, ktorým súd zveril maloleté deti (navrhovateľku a jej maloletého brata K.) do starostlivosti matky a otca zaviazal na platenie výživného.

5. O výživnom naposledy rozhodoval tunajší súd rozsudkom č.k. 4P/7/2015-35 zo dňa 27.02.2015, ktorým zvýšil otcovi O. G., nar. XX.XX.XXXX výživné na vtedy maloletú O. G., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 60,- Eur na sumu 80,- Eur mesačne a na maloletého K. G., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 40,- Eur na sumu 50,- Eur mesačne počnúc od 01.03.2015 s tým, že takto určené výživné je splatné k rukám matky M. G., nar. XX.XX.XXXX vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred. V čase tohto rozhodovania mala navrhovateľka 15 rokov a bola žiačkou 9. ročníka základnej školy. Matka navrhovateľky bola nezamestnaná, v evidencii úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, pracovala na dohodu o vykonaní práce ako predavačka a jej čistý mesačný príjem bol cca 40 až 80,- Eur (v závislosti od odpracovaných hodín), plus prídavky na dve deti vo výške 47,04 Eur. Mesačné náklady na bývanie predstavovali 181,50 Eur.

Otec navrhovateľky bol zamestnaný v spoločnosti O.-M., s.r.o. Lučenec s čistým mesačným príjmom cca 310,- Eur, pričom jeho mesačné náklady na bývanie boli v sume 230,- Eur.

6. Súd má preukázané potvrdením vydaným školou, že navrhovateľka je žiačkou 3. ročníka Hotelovej akadémie v Brezne. Študuje dennou formou štúdia, dosahuje dobré študijné výsledky, nemá žiadne neospravedlnené hodiny, má dobrú dochádzku a dbá o úpravu svojho zovňajšku.

7. Navrhovateľka ako účastníčka na pojednávaní vypovedala, že dôvodom podania návrhu na zvýšenie výživného bolo, že peniaze, ktoré jej otec posielal, jej už nestačia, pretože má veľké výdavky na školu a matke prestali vyplácať prídavky z Rakúska z dôvodu, že navrhovateľka dosiahla plnoletosť. Pravidelnými výdavkami navrhovateľky sú: internát 28,- Eur mesačne, strava na internáte 54,- Eur, cestovné do školy mesačne do 20,- Eur, antikoncepcčné tabletky mesačne 8,- Eur, ošatenie a drogeria cca 30,- Eur mesačne, vreckové 15,- Eur týždenne. Medzi nepravidelné výdavky patria výdavky na uniformu, ktorú posledné dva roky potrebovala povinne do školy. Minulý školský rok uniforma stála 150,- Eur, tento školský rok 200,- Eur. Ďalej sú to peniaze na odvoz na prax, ktorú absolvovala napríklad v Kráľovej Lehote. V prvom ročníku potrebovala tiež notebook do školy, ktorý stál 400,- Eur. Ďalšími výdavkami sú výdavky na baristický kurz, ktorý absolvovala v škole tento školský rok, vo výške 100,- Eur a na vodičský kurz vo výške 400,- Eur. Tieto kurzy v plnom rozsahu financovala matka navrhovateľky, ktorá jej prispieva aj týždenným vreckovým vo výške 15,- Eur a platí jej aj všetky ostatné výdavky, na ktoré nepostačuje výživné. Otec posielal navrhovateľke výživné vo výške 80,- Eur mesačne pravidelne, iným jej však ničím neprispieva. Navrhovateľka nie je s otcom v kontakte približne od augusta 2015, nestýkajú sa spolu, ani nijakým spôsobom spolu nekomunikujú. Navrhovateľka sa s otcom neradila ani o výbere strednej školy. Navrhovateľka si privyrába brigádnicke počas leta, kedy má platenú prax. Iný príjem nemá. Počas pracovného týždňa je na internáte v Brezne, víkendy trávi s matkou a mladším bratom v O.. Na otázku súdu, z akého dôvodu žiada navrhovateľka celé vyčíslené mesačné výdavky vo výške 180,- Eur ako výživné určiť otcovi, navrhovateľka uviedla, že otec sa o ňu celé tri roky nestaral, ani nijako nezaujímal, preto je toho názoru, že teraz by jej to mohol vynahradiť.

8. Otec na pojednávaní uviedol, že s návrhom na zvýšenie výživného nesúhlasí, pretože od roku 2015 sú ich vzťahy s dcérou vážne narušené. Nie je pravdou, že on prestal mať záujem o dcéru. Dôkazom je aj to, že na jar roku 2015 podal na súd návrh na úpravu styku s vtedy ešte maloletými deťmi a chcel s nimi tráviť viac času. Dovoľal som sa však, že ich stanovisko k tomuto návrhu bolo negatívne, preto svoj návrh vzal späť a odvtedy sa vzťahy narušili, hoci ešte stále sa navštevovali. Vážne narušenie vzťahov nastalo od leta 2015, kedy mali naplánovanú dovolenku pri mori. S dovolenkou najprv súhlasili deti aj ich matka. K moru mali ísť aj s jeho terajšou manželkou a jej synom. Týždeň pred odletom však matka detí oznámila, že mu deti nedá a dôvodom mali byť nejaké zdravotné problémy. Otec preto kontaktoval lekárku. Syn mal skutočne zdravotný problém, ale čo bolo dôvodom, prečo nešla na dovolenku dcéra, mu nie je známe. Otca to vtedy ranilo a odvtedy sa ich vzťahy vážne narušili. Pokiaľ ide o ich vzájomnú komunikáciu, napíšu si len k sviatkom všetko najlepšie, inak spolu nekomunikujú. Otec by si prial, aby mu dcéra prejavovala úctu, je toho názoru, že jej ničím neublížil a veľkú úlohu v narušení vzťahov zohrala jej matka. Boli medzi nimi aj snahy o zmierenie, nakoniec však zostali neúspešné. Otec platí dcére výživné vo výške 80,- Eur, inak jej navyše ničím neprispieva.

9. Súd vyslúchol ako svedka matku navrhovateľky, ktorá uviedla, že jej nie je zrejmé, z akého dôvodu už nepoberá prídavky na plnoletú dcéru z Rakúska. O prídavky rakúske úrady žiadala. Na maloletého syna jej vyplácanie prídavkov predžili do roku 2019. K dcére bolo uvedené, že bude poberať prídavky do 28. septembra 2017, kedy dcéra dovŕši plnoletosť. Mesačný príjem matky predstavuje 1.183,- Eur, iný príjem nemá. Z toho približne 400,- Eur mesačne vynaloží na cestovné. Okrem toho potrebuje peniaze na stravu. Za byt v O. platí mesačne 152,- Eur, na elektrinu a plyn 28,64 Eur. Počas pracovného týždňa, keď je matka v Rakúsku, maloletý syn K. je u matkinej sestry v C. G. P.. Za to jej matka prispieva mesačne sumou 100,- Eur. Okrem toho synovi platí obedy a desiate v škole, čo je približne 50,- Eur mesačne. Počas víkendov a keď je doma, s deťmi väčšinu času trávi u svojich rodičov (starých rodičov detí) v C. G. P..

10. Z výpisu z listu vlastníctva má súd preukázané, že povinný z platenia výživného je spoluvlastníkom bytu č. XX na X. poschodí vo vchod č. X bytového domu č. súp. XXXX na parcele č. XXXX/X zapísaného na LV č. XXXX pre k.ú. a obec L. v podiele 1/2 a podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu 707/42987.

11. Matka navrhovateľky je výlučnou vlastníčkou bytu č. XX na X. poschodí vo vchod č. XX bytového domu č. súp. XXX na parcele č. XXXX zapísaného na LV č. XXXX pre k.ú. a obec O. v podiele 1/1 a podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastnícky podiel k pozemku 59/2154.

12. Podľa výpisu z listu vlastníctva sú rodičia navrhovateľky spoluvlastníkmi garáže zapísanej na LV č. XXXX v k.ú. O..

13. Lustráciou v evidencii vozidiel Okresného dopravného inšpektorátu Lučenec bolo zistené, že povinný z platenia výživného vlastní osobné motorové vozidlo Ford S-max EVČ: L. XXXCY a nákladný prives EVČ: L. XXXYF.

14. Matka navrhovateľky nevlastní žiadne motorové vozidlo.

15. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

16. Podľa § 65 ods. 3 zákona o rodine, výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh.

17. Podľa 75 ods. 1, 2 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

18. Podľa § 78 ods. 1 a 3 zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

19. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

20. Podľa § 215 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

21. Podľa § 217 ods. 1 prvá veta CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

22. Podľa § 155 CMP konanie vo veciach výživného plnoletých osôb sa začína len na návrh.

23. Podľa § 157 CMP rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery.

24. Predmetom konania je zvýšenie výživného na plnoleté dieťa za situácie, keď výška výživného bola už predtým upravovaná súdom.

25. Podľa zákona o rodine je plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom ich zákonnou povinnosťou, ktorá trvá do času, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť, teda schopné uspokojovať všetky svoje potreby (napr. hmotné, kultúrne) z hľadiska jeho veku, zdravotného stavu, štúdia,

schopnosti zamestnať sa, vykonávať prácu a podobne. Nadobudnutie plnoletosti nie je rozhodujúce. Ako okolnosť, keď trvá vyživovacia povinnosť rodičov, sa tradične akceptuje štúdium ako sústavná príprava na budúce povolanie.

26. Základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa. Musí sa vykonať reálne tak, aby vystihovalo potreby dieťaťa ku dňu vyhlásenia rozsudku. Výška mesačných nákladov na dieťa má predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa tak, aby bola jednoznačne určiteľná. Náklady na dieťa predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojovanie jeho potrieb. Medzi tie základné patrí bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby a drogéria, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady súvisiace s plnením školskej dochádzky, preprava dieťaťa, poplatky za záujmovú činnosť, prípadne primerané náklady na mobilný telefón. Ak sú možnosti a schopnosti rodiča slabé alebo objektívne obmedzené a nedovoľujú poskytnúť viac, pokrýva vyživovacia povinnosť rodičov iba základné bežné potreby. Pri posudzovaní otázky, čo súd zahrnie do oprávnených nákladov na dieťa, sa najviac prejaví porovnanie životnej úrovne rodičov a dieťaťa.

27. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je určujúca životná úroveň každého z rodičov, pretože platí základná zásada, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Rozhodujúcou na strane rodičov je miera jeho schopností, možností a majetkových pomerov. Pokiaľ je životná úroveň rodičov nízka a nemajú možnosť ju zvyšovať, je nevyhnutné obmedziť nároky dieťaťa a prispôbiť ich takejto životnej úrovni. Zákon totiž neustanovuje rodičom povinnosť zvyšovať životnú úroveň dieťaťa. Za schopnosti každého rodiča treba považovať jeho reálny zárobok, ktorý dosahuje v čase vyhlásenia rozhodnutia. Tento však treba pri posudzovaní ďalej modifikovať možnosťami rodiča, ktoré rozširujú reálne dosahovaný zárobok o subjektívnymi vlastnosťami podmienené možnosti (fyzická zdatnosť, vzdelanie, zdravotný stav, pracovné ponuky, prax, pracovné skúsenosti a pod.). Možnosti rodiča ovplyvňujú aj objektívne okolnosti (dopyt na trhu práce, ohodnotenie rovnakej pozície a pod.). Pre posúdenie možností a schopností povinného rodiča teda nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové pomery, ale jeho reálne zárobkové (prípadne aj majetkové) možnosti. Ak sú však schopnosti a možnosti rodičov veľmi obmedzené, sú odôvodnené iba bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých nevyhnutných potrieb nutných pre život kultúrneho človeka.

28. Pri návrhu na zmenu výživného je hlavnou úlohou súdu porovnanie pomerov na strane výživou oprávneného a na strane výživou povinného v čase pôvodného rozhodovania (v prejednávanej veci v roku 2015) a v čase nového rozhodovania. V konaní preto súd skúmal odôvodnené potreby navrhovateľky a schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného platením výživného ako kritériá, na základe ktorých sa určí výška výživného. V zásade platí, že aj keď je výživné v peňažnej forme určené iba rodičovi, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, v konaní o zvýšenie výživného je potrebné zisťovať zárobkové možnosti a schopnosti oboch rodičov.

29. Predpokladom zmeny rozhodnutia o výživnom je zmena pomerov, nepostačuje však zmena akákoľvek, ale musí ísť o zmenu podstatnú. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. oprávneného alebo objektívne - vývojom životných nákladov. Na strane povinného môže byť takou zmenou strata zamestnania, dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej vyživovacej povinnosti, zhoršenie majetkových pomerov. Na strane oprávneného sú takými okolnosťami napríklad nadobudnutie čiastočnej alebo úplnej schopnosti živiť sa sám, zmena potrieb, u školopovinných detí zväčša prechod na iný stupeň školskej dochádzky, zmena majetkových pomerov. Až v prípade, ak má súd za to, že sa pomery účastníkov zmenili, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti. V ustanovení § 78 ods. 3 zákona o rodine je zakotvená tzv. valorizačná klauzula, v zmysle ktorej je potrebné zohľadniť aj zmenu výšky životných nákladov napríklad z cien spotrebného koša, miery inflácie, resp. iných ekonomických ukazovateľov. Vývoj životných nákladov je pritom objektívna okolnosť, ktorá by sama osobe mohla odôvodniť zmenu výšky výživného. Valorizačná klauzula sa môže uplatniť buď samostatne ako objektívny dôvod na zmenu rozhodnutia alebo spolu s inými dôvodmi.

30. Súd skúmal, či došlo k takej výraznej zmene pomerov či už na strane rodičov alebo na strane navrhovateľky, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia o výživnom. Naposledy bolo výživné určované rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 4P/7/2015-35 zo dňa 27.02.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 13.03.2015. Pri predchádzajúcej zmene výživného mala navrhovateľka 15 rokov a bola žiačkou 9. ročníka základnej školy. V súčasnosti je študentkou 3. ročníka strednej školy. Prechod dieťaťa

zo základnej školy na strednú školu je všeobecne akceptovateľným dôvodom zmeny pomerov pri rozhodovaní o výživnom.

31. Súd konštatuje, že od poslednej zmeny výživného sa zvýšil aj príjem otca (v roku 2015 predstavoval čistý mesačný príjem cca 310,- Eur). Na základe údajov zo mzdového listu zamestnávateľa PLAST-MONT, s.r.o. Lučenec predstavuje priemerný čistý mesačný príjem otca za rok 2017 sumu cca 420,- Eur. Otec vyčíslil svoje mesačné náklady nasledujúco: náklady na bývanie (voda, elektrina, nájom, rozhlas a TV) 100,- Eur, splátka stavebného úveru 50,- Eur, strava 120,- Eur, pohonné hmoty 70,- Eur, výživné na deti 130,- Eur (50,- Eur na maloletého syna K. a 80,- Eur na navrhovateľku), telefón, drogéria, ošatenie, poisťka 30,- Eur. K tomu platí ročnú poisťku za motorové vozidlo 150,- Eur. Iný príjem nemá. Je spoluvlastníkom bytu v Lučenci a garáže v O.. Rovnako je vlastníkom osobného motorového vozidla a nákladného prívesu. Otec uviedol, že svoje výdavky sa snažil znížiť presťahovaním do miesta svojho pracoviska, aby tak eliminovať cestovné do práce z O. do Lučenca a späť. Otec však aj toho času využíva na každodennú cestu do práce osobné motorové vozidlo, pričom výdavky na pohonné hmoty na tento účel vyčíslil v sume 70,- Eur mesačne. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Z toho dôvodu súd nebral do úvahy výdavky na pohonné hmoty do motorového vozidla, rovnako tak ani poisťné na povinné zmluvné poistenie, keďže výživné na maloleté dieťa má prednosť pred inými výdavkami rodičov, pričom otec pracuje v mieste svojho bydliska, preto môže využiť na cestu do práce aj iné spôsoby prepravy. Súd má za to, že motorové vozidlo v tomto prípade slúži na uspokojovanie nie nevyhnutných prepravných potrieb (otec motorové vozidlo nepotrebuje na výkon povolania, príp. zo zdravotných dôvodov).

32. Pre úplnosť súd uvádza, že, ako bolo uvedené vyššie, otec má okrem navrhovateľky vyživovaciu povinnosť aj k maloletému synovi K., nar. XX.XX.XXXX. Na tunajšom súde bolo súbežne s predmetným konaním vedené aj konanie o zvýšenie výživného na toto maloleté dieťa, v ktorom súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloleté dieťa zo sumy 50,- Eur na sumu 70,- Eur mesačne.

33. Pri zmene výšky vyživovacej povinnosti je nevyhnutné zisťovať aj možnosti a schopnosti rodiča, ktorý sa o dieťa osobne stará. Súd konštatuje, že zmena pomerov nastala aj na strane matky maloletého dieťaťa. Matka je zamestnaná v Rakúsku, pričom jej príjem toho času činí 1 183,- Eur (v roku 2015 predstavoval 40 až 80,- Eur mesačne). K tomu poberá prídavky na maloletého K. z Rakúska vo výške 150,- Eur a prídavky na dve deti na Slovensku v sume cca 47,- Eur. Matka je výlučnou vlastníčkou dvojizbového bytu v O. a spoluvlastníčkou garáže v O.. Zvýšili sa však aj jej výdavky. Na cestovné do zamestnania v Rakúsku mesačne vynaloží cca 380,- Eur a na svoju stravu 60 - 70,- Eur. Mesačné náklady na byt sú 152,- Eur a na elektrinu 28,44 Eur. Rovnako plní vyživovaciu povinnosť k maloletému synovi K.. Matka spláca aj pôžičku na kúpu bytu svojim rodičom. Súd však v tejto súvislosti poznamenáva, že matka by mohla čiastočne optimalizovať svoje výdavky aj krátkodobým prenájmom bytu v Poltári, keďže podľa jej vyjadrenia počas pracovného týždňa, kým ona pracuje v Rakúsku, syn trávi čas u jej sestry v C. G. P., kde aj navštevuje základnú školu a dcéra študuje na Hotelovej akadémii v Brezne, kde býva na internáte a víkendy trávia všetci spolu u matkiných rodičov v C. G. P.. Byt v O. občasne cez víkendy využíva len staršia dcéra so svojim priateľom.

34. Nepochybne sa zvýšili aj výdavky navrhovateľky, ktoré vyčíslila v sume 180,- Eur. Z predložených listinných dôkazov vyplýva, že výdavky navrhovateľky tvoria náklady na internát 28,- Eur mesačne, strava na internáte 50,- Eur mesačne, cestovné 10,40 Eur mesačne (cestovné z C. G. P. do Brezna 1,30 Eur x 8), výdavky na telefón 13,83 Eur, antikoncepcčné tabletky 8,79 Eur mesačne, ošatenie a drogéria cca 30,- Eur mesačne, spolu 141,- Eur. Okrem toho navrhovateľka pripočítala k výdavkom aj vreckové v sume 15 - 20 Eur týždenne.

35. Napriek skutočnosti, že od poslednej úpravy výživného došlo u navrhovateľky k zmene pomerov, ktoré by odôvodňovali zvýšenie výživného, súd návrh navrhovateľky zamietol. Navrhovateľka žiada zvýšiť výživné na sumu 180,- Eur, pričom celé svoje vyčíslené výdavky v tejto sume žiada len od otca ako povinného rodiča. Každý z rodičov je však povinný plniť vyživovaciu povinnosť k deťom podľa svojich možností, schopností a majetkových pomeroch, pričom deti majú právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Pravidelné mesačné výdavky, ktoré navrhovateľka vyčíslila a preukázala súdu, predstavujú cca 140,- Eur. K tomu žiada aj vreckové cca 60,- Eur mesačne. Ak sú schopnosti a možnosti rodiča obmedzené, sú odôvodnené iba bežné potreby dieťaťa. Matka navrhovateľky má v súčasnosti

vyšší príjem aj vyššiu životnú úroveň ako otec navrhovateľky. Otec už v súčasnosti platí dcére výživné 80,- Eur mesačne, pričom súd musel zohľadniť aj ďalšiu jeho vyživovaciu povinnosť k maloletému synovi. Súd má za to, že nie je v jeho možnostiach a schopnostiach platiť výživné v navrhovanom rozsahu. Chýbajúce finančné prostriedky doplní matka navrhovateľky, ktorá je riadne zamestnaná a dosahuje pravidelný mesačný príjem 1 183,- Eur, teda dvakrát vyšší ako otec.

36. Pokiaľ ide o mimoriadne výdavky navrhovateľky na baristický kurz, vodičský kurz a kúpu notebooku, na tieto výdavky súd pri posudzovaní návrhu neprihliadol, keďže tieto výdavky navrhovateľka už v minulosti vynaložila. Navyše súd poznamenáva, že zákon o rodine ani neumožňuje poskytnutie príspevku na akési náhodilé potreby dieťaťa vo forme jednorazovej platby určenej súdom. Rovnako súd neprihliadol ani na cestovné na prax, ktoré navrhovateľka žiadala zohľadniť, keďže podľa jej vyjadrenia na praxi v Kráľovej Lehote bola doposiaľ len trikrát, pričom toto cestovné nijakým spôsobom nevyčísliła, ani súdu nepreukázala.

37. Záverom súd k námietke povinného z platenia výživného, že správanie jeho dcéry (navrhovateľky) je v rozpore s dobrými mravmi, a z toho dôvodu navrhovateľka ani nemá nárok na zvýšené výživné, súd poznamenáva, že pri rozhodovaní o návrhu navrhovateľky súd na túto skutočnosť neprihliadal a otec o tejto námietke súd ani nepresvedčil. Ako vyplýva z výpovede navrhovateľky na pojednávaní, ktorú povinný z platenia výživného nepoprel, navrhovateľka mala snahu obnoviť vzťah s otcom, keď mu napísala, že jej otec chýba, a to napriek skutočnosti, že jej predtým napísal, že viac nie je jej otcom. Otec sa však v tejto situácii, ktorá mohla viesť k obnoveniu ich vzájomnej komunikácie a dôvery v rodičovskom vzťahu, zachoval odmietavo, preto súd nepovažuje za správne jednostranne pričítať narušenie vzťahu medzi otcom a dcérou na ujmu navrhovateľky.

38. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, Ulica Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne.

Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na trovy toho, kto odvolanie podal.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie je možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.